

بسمه تعالی

بودجه کشوری عربستان سعودی

در سال 2024 از دیدگاه آمار و ارقام اصلی کلیدی

آمار و ارقام منتشره در بودجه 2024 عربستان سعودی نشان می‌دهد که این کشور با جدیت در حال پیش رفتن در مسیر کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی است. به زبان آمار و ارقام، کل درآمدها (حجم بودجه) 2024 عربستان سعودی 1.172 میلیارد ریال سعودی (312.5 میلیارد دلار) و کل هزینه‌ها در این سال 1.251 میلیارد ریال سعودی (333.6 میلیارد دلار) است و حجم کسری بودجه 79 میلیارد ریال (21 میلیارد دلار) تعیین شده است.

طبق آمار منتشره بدهی عمومی این کشور نیز در این سال 1.103 میلیارد ریال سعودی برآورد شد که این میزان معادل 25 ممیز 9 درصد تولید ناخالص داخلی برآورد شده است.

Medium-Term Fiscal Projections

(Billion unless otherwise stated)

	Actual	Budget	Estimates	Budget	Projections	
	2022	2023	2023	2024	2025	2026
Total Revenues	1,268	1,130	1,193	1,172	1,227	1,259
Total Expenditures	1,164	1,114	1,275	1,251	1,300	1,368
Budget Surplus\Deficit	104	16	-82	-79	-73	-109
As percent to GDP**	2.5%	0.4%	-2.0%	-1.9%	-1.6%	-2.3%
Public Debt	990	951	1,024	1,103	1,176	1,285
As percent to GDP**	23.8%	24.6%	24.8%	25.9%	26.2%	26.9%

Figures are rounded up to the nearest decimal point

Source: MoF

** The GDP for FY 2022 is according to GASTAT data for the updated actual figures, while the GDP for FY 2023 is according to updated budget estimates.

Medium-Term Fiscal Projections

(Billion unless otherwise stated)

	Actual 2022	Budget 2023	Estimates 2023	Budget 2024	Projections	
					2025	2026
Total Revenues	1,268	1,130	1,193	1,172	1,227	1,259
Total Expenditures	1,164	1,114	1,275	1,251	1,300	1,368
Budget Deficit/surplus	104	16	-82	-79	-73	-109
As percent to GDP**	2.5%	0.4%	-2.0%	-1.9%	-1.6%	-2.3%
Debt	990	951	1,024	1,103	1,176	1,285
As percent to GDP**	23.8%	24.6%	24.8%	25.9%	26.2%	26.9%

Source: MoF

Figures are rounded up to the nearest decimal points.

* Annual change percentages are based on all total values

محمد الجدعان وزیر دارایی عربستان در اظهاراتی تأکید کرد که این کسری بودجه موجب نگرانی نیست چون در بخش‌های مربوط به هزینه‌های تولیدی است. وی افزود که کسری بودجه در سال‌های 2023 تا 2027 به منظور افزایش هزینه‌ها برای تسریع در اجرای برنامه‌های راهبردی مهمی که به رشد اقتصادی کشور کمک می‌کنند در نظر گرفته شده است.

قانون بودجه 2024 در چارچوب سند چشم‌انداز 2030 عربستان تنظیم شده و به روشنی کاهش وابستگی عربستان به درآمدهای نفتی در آن مشاهده می‌شود، ضمن این که بهبود شرایط کسب و کار و انضباط مالی و اجرای اصلاحات اقتصادی و پولی در آن در لحاظ شده است.

مقامات دولتی عربستان تأکید کرده‌اند که نوسان قیمت نفت که پیش‌تر تأثیر شدیدی بر بودجه می‌نهاد، اکنون با افزایش درآمدهای غیرنفتی تأثیر کم‌تری دارد و در نتیجه کاهش تولید نفت عربستان و پیش گرفتن سیاست محافظه‌کارانه درباره قیمت نفت تأثیری بر درآمدهای کشورهای نخواهد داشت.

شاهد این مدعا آن است که حجم درآمدهای غیرنفتی در بودجه 2023 عربستان 117.6 میلیارد دلار و در سال 2022 معادل 109.6 میلیارد دلار بوده است و این روند در بودجه 2024 هم ادامه دارد. و این در حالی است که 96.2 میلیارد دلار از این مبلغ قرار است از راه مالیات تأمین شود.

در مقایسه با یک دهه پیش، میانگین قیمت نفت خام برنت در سال 2013 معادل 111 دلار و درآمدهای بودجه عربستان 301.6 میلیارد دلار بود. قیمت نفت برنت هم‌اکنون حدود 80 دلار است، اما درآمدهای بودجه 2024 عربستان به میزان 10 درصد بیشتر از بودجه 2013 است.

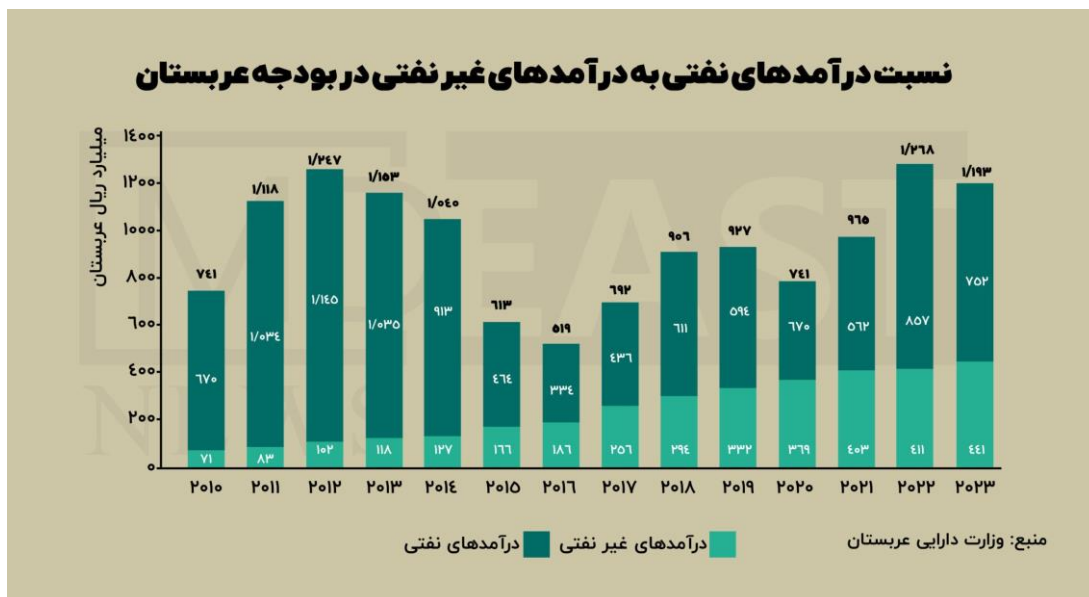
در متن منتشرشده بودجه 2024، قیمت نفت به طور رسمی اعلام نشده است، اما کارشناسان مالی تأکید کرده‌اند که عربستان قیمتی بالاتر از 40 دلار برای هر بشکه را در این بودجه تعیین نخواهد کرد.

حجم بودجه نظامی در این قانون 296 میلیارد ریال عربستان (78.9 میلیارد دلار) تعیین شده که صرف هزینه‌های جاری نظامی و صنایع نظامی می‌شود. همچنین 30 میلیارد دلار به بخش امنیت اختصاص یافته است.

همچنین بودجه بخش حمل و نقل و ارتباطات 10 میلیارد دلار، بخش آموزش و پرورش 52 میلیارد دلار، بخش درمان و توسعه اجتماعی 57 میلیارد دلار، بخش منابع اقتصادی و عمرانی (شامل کشاورزی و آب و فاضلاب و معادن و گردشگری و صنایع و مسکن) نیز 22.3 میلیارد دلار و بودجه جاری 11.4 میلیارد دلار تعیین شده است.

عربستان سعودی در حال حاضر روزانه در حدود 9 میلیون بشکه نفت تولید و این در حالی است که این کشور کم‌تر از 7 میلیون بشکه صادر می‌کند.

ضمناً نسبت درآمدهای نفتی به درآمدهای غیرنفتی عربستان سعودی در بودجه 2024 این کشور به شرح جدول ذیل می‌باشد:

چشم انداز رشد اقتصادی جهان و تورم

پیش بینی‌ها نشان می‌دهند که نرخ رشد اقتصادی کشورهای پیشرفته در سال 2024 برابر 1 ممیز 4 دهم درصد و رشد پیش بینی شده برای عربستان سعودی 4 درصد عنوان شده است که البته این رقم بسیار خوشبینانه به نظر می‌رسد. جدول ذیل

Global Economy Growth and Inflation Outlook

Growth rates	2021 Actual	2022 Actual	2023 Estimates	2024 Estimates
Global Economy	6.3%	3.5%	3.0%	2.9%
Advanced Economies	5.6%	2.6%	1.5%	1.4%
Emerging Market & Developing Economies	6.9%	4.1%	4.0%	4.0%
USA	6.0%	2.1%	2.1%	1.5%
China	8.5%	3.0%	5.0%	4.2%
Japan	2.2%	1.0%	2.0%	1.0%
India	9.1%	7.2%	6.3%	6.3%
Euro Area	5.6%	3.3%	0.7%	1.2%
Saudi Arabia	4.0%	8.7%	0.8%	4.0%
Inflation				
Global Inflation	4.7%	8.7%	6.9%	5.8%
Inflation in Advanced Economies	3.1%	7.3%	4.6%	3.0%
Inflation in Emerging Market & Developing Economies	5.9%	9.8%	8.5%	7.8%

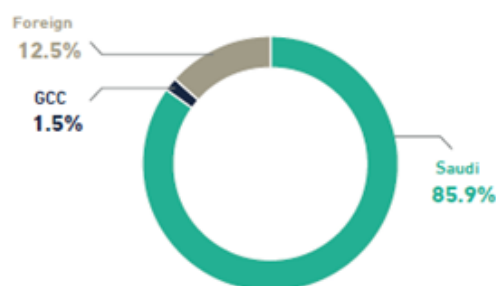
Source: IMF - WFO, October 2023

حجم سرمایه گذاری های خارجی

حجم سرمایه گذاری های خارجی در این کشور در پایان سه ماهه سوم سال مالی 2023 نسبت به مدت مشابه سال 2022 به رقم 3 ممیز 7 دهم میلیارد ریال سعودی افزایش یافت . به هر حال در همین بازه زمانی درصد سرمایه گذاری خارجی از 13 ممیز 4 دهم درصد در سال 2022 به رقم 12 ممیز 5 دهم درصد کاهش یافت. این در حالی است که سهم سرمایه گذاری اعضای شورای همکاری خلیج فارس در کشور عربستان سعودی 1 و 5 دهم درصد و سهم سرمایه گذاران سعودی در این کشور 85 ممیز 9 دهم درصد تخمین زده شده است.

The value of the foreign investors' ownership increased by more than SAR 3.7 billion at the end of Q3 of FY 2023, compared to the same period last year. However, the foreign investor's ownership percentage decreased slightly to reach 12.5%, compared to around 13.4% for the same period last year. This is due to the growth of Saudi investors' share at a higher rate than that of the foreign investor.

Ownership by nationality (%)

Source: Saudi Stock Exchange (Tadawul)

عربستان سعودی توانست سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) را به مبلغ 14.3 میلیارد دلاری در نیمه اول سال 2023 جذب کند. تعداد مجوزهای سرمایه گذاری اعطا شده توسط وزارت سرمایه گذاری در نیمه اول سال 2023 نسبت به مدت مشابه سال قبل 60.4 درصد افزایش یافته و به 3456 مجوز رسیده است.

استراتژی سرمایه گذاری ملی (NIS) به عنوان یک عنصر اساسی در چشم انداز عربستان سعودی 2030 در نظر گرفته می شود. استراتژی فوق به دنبال ایجاد فرصت های سرمایه گذاری متنوع و قوی، افزایش جریان خالص سرمایه گذاری مستقیم خارجی، بهبود محیط سرمایه گذاری و هموار کردن مسیر برای سرمایه گذاران خارجی است. هدف از این تلاش ها افزایش میزان سرمایه گذاری از 22 درصد تولید ناخالص داخلی در سال 2019 به 30 درصد در سال 2030 است.

شاخص های اقتصادی کلید

شاخص های اقتصادی کلیدی برآورد شده در عربستان سعودی در میان مدت به شرح جدول ذیل می باشد. رشد تولید ناخالص داخلی واقعی از رقم 3 صدم درصد در سال 2023 به 4 و 4 دهم در سال 2024، میزان اسمی تولید ناخالص داخلی 4136 میلیارد به 4261 میلیارد ریال و این درحالی است که پیش بینی می شود نرخ تورم از رقم 2 ممیز 6 درصد به رقم 2 ممیز 2 درصد برسد. به جدول زیر مراجعه شود.

Key Economic Indicators Estimates in the Medium-term

(Percentage, unless otherwise stated)

Economic Indicators	Actual*	Estimates**	Projections**		
	2022	2023	2024	2025	2026
Real GDP growth	8.7%	0.03%	4.4%	5.7%	5.1%
Nominal GDP (SAR bn)	4,157	4,136	4,261	4,494	4,774
Inflation	2.5%	2.6%	2.2%	2.1%	1.9%

*Source: GASTAT

** Preliminary

سهم بخش های مختلف اقتصادی عربستان از برآورد بودجه 2023 و میزان تغییر آن نسبت به بودجه سال 2022 به تفکیک در جدول ذیل آمده است.

همانگونه که ملاحظه می شود بودجه بخش مدیریت دولتی از رقم 41 به 45 میلیارد ریال، نظامی از رقم 228 به 248 میلیارد ریال، امنیت و مدیریت منطقه ای از رقم 115 به 110 میلیارد ریال، خدمات شهری از رقم 75 به 87 میلیارد ریال، آموزش از کمی پائین تر از 202 به 202 میلیارد ریال، توسعه اجتماعی و سلامت و بهداشت از رقم 227 به 250 میلیارد ریال، منابع اقتصادی از رقم 77 به 80 میلیارد ریال، حمل و نقل و زیرساخت ها از رقم 41 به 37 میلیارد ریال، موارد کلی از رقم 159 به 216 میلیارد ریال رسیده است. به جدول زیر مراجعه شود.

Sectoral Expenditure

(Billion unless otherwise stated)

Sector	Actual 2022	Budget 2023	Estimates 2023	Annual Change* (Actual 2022 - Estimates 2023)
Public Administration	41	37	45	9.7%
Military	228	259	248	8.6%
Security and Regional Administration	115	105	110	-4.2%
Municipal Services	75	63	87	15.7%
Education	202	189	202	0.1%
Health and Social Development	227	189	250	10.3%
Economic Resources	77	72	80	5.0%
Infrastructure and Transportation	41	34	37	-10.3%
General Items	159	165	216	36.0%
Total	1,164	1,114	1,275	9.5%

Source: MoF

* Annual change percentages are based on all total values.

Figures are rounded up to the nearest decimal points

FY 2024 Budget Projections

(Billion unless otherwise stated)

	Budget 2023	Estimates 2023	Budget 2024
Revenues			
Total Revenues	1,130	1,193	1,172
Taxes	322	352	361
Taxes on Income, Profits, and Capital Gains	22	36	31
Taxes on Goods and Services	254	264	279
Taxes on International Trade and Transactions	18	20	21
Other Taxes	28	32	30
Other Revenues	808	841	812
Expenditures			
Total Expenditures	1,114	1,275	1,251
Expenses (OPEX)	957	1,072	1,062
Compensation of Employees	514	536	544
Use of Goods and Services	218	272	277
Financing Expenses	39	39	47
Subsidies	22	20	38
Grants	2	7	4
Social Benefits	67	97	62
Other Expenses	96	101	91
Non-financial assets (CAPEX)	157	203	189
Budget Surplus\Deficit			
Budget Surplus\Deficit	16	-82	-79
As percent to GDP	0.4%	-2.0%	-1.9%
Debt and Assets			
Debt	951	1,024	1,103
As percent to GDP	24.6%	24.8%	25.9%
Government Reserves at SAMA	399	395	395

Source: MoF

Figures are rounded up to the nearest decimal points

سهم بخش های مختلف اقتصادی عربستان از بودجه

سهم بخش های مختلف اقتصادی عربستان از بودجه 2024 و میزان تغییر آن نسبت به برآورد بودجه سال 2023 به تفکیک در جدول ذیل آمده است.

همانگونه که ملاحظه می شود بودجه بخش مدیریت دولتی از رقم 45 میلیارد ریال در سال 2023 به 43 میلیارد ریال در سال 2024، نظامی از رقم 248 به 269 میلیارد ریال، امنیت و مدیریت منطقه ای از رقم 110 به 112 میلیارد ریال، خدمات شهری از رقم 87 به 81 میلیارد ریال، آموزش از رقم 202 به 195 میلیارد ریال، توسعه اجتماعی و سلامت و بهداشت از رقم 250 به 214 میلیارد ریال، منابع اقتصادی از رقم 80 به 84 میلیارد ریال، حمل و نقل و زیرساخت ها از رقم 37 به 38 میلیارد ریال، موارد کلی از رقم کمی بالاتر از 216 به 216 میلیارد ریال سعودی ذکر رسیده است. به جدول زیر مراجعه شود.

Sectoral Expenditure

(Billion unless otherwise stated)

Sector	Actual 2022	Estimates 2023	Budget 2024	Annual Change* (Budget 2024 - Estimates 2023)
Public Administration	41	45	43	-4.8%
Military	228	248	269	8.7%
Security and Regional Administration	115	110	112	2.1%
Municipal Services	75	87	81	-6.9%
Education	202	202	195	-3.3%
Health and Social Development	227	250	214	-14.5%
Economic Resources	77	80	84	4.1%
Infrastructure and Transportation	41	37	38	2.0%
General Items	159	216	216	-0.4%
Total	1,164	1,275	1,251	-1.9%

* Annual change percentages are based on all total values.
Figures are rounded up to the nearest decimal points

Source: MoF

صندوق بین‌المللی پول IMF اخیراً طی انتشار گزارشی پیش‌بینی کرده است که بزرگترین اقتصاد در جهان عرب (کنایه از کشور عربستان سعودی) به افزایش قیمت نفت به 96.2 دلار نیاز دارد تا در بودجه سال 2024، دچار کسری نشود. این درحالی است که طبق برآوردهای وزارت دارایی این کشور، میزان کسری بودجه پیش‌بینی شده در سال 2024 میلادی بیش از 79 میلیارد ریال سعودی (21 میلیارد دلار) برآورد شده است. در همین راستا، به نظر کارشناسان، رشد اقتصادی عربستان سعودی در سال جاری با سرعت کمتری نسبت به پیش‌بینی‌های قبلی انجام خواهد شد و قیمت نفت پس از افزایش قابل توجه اخیر کاهش یافته است.

منابع:

- وبسایت صندوق بین‌المللی پول IMF
- وبسایت وزارت دارایی عربستان سعودی
- لایحه بودجه عربستان سعودی در سال 2024
- مجله میدل ایست نیوز